

KARÁTSON GÁBOR ÉLETRAJZ

1935.

1935. május 21-én született Budapesten. Édesapja Karátson László jogász, édesanyja Olgyai Eleonóra. Anyai nagyapja Olgyai Viktor iglói (Felvidék) születésű grafikusművész. Apai nagyapja Karácson István Székelykeresztúron (Erdély) született református lelkész. Testvére Karátson László.

1944.

1944. karácsonyán régi kínai képeket tartalmazó albumot kap az édesanyjától, amik alapján ő maga is szívesen készít rajzokat a légópincében a II világháború alatt.

1945.

1945-ben meghal édesanyja Budapest ostroma idején. Később félévig a Váci utcai „szerb házban” lakik, apai nagybátyjánál, egykori tüzértisztnél és annak szerb feleségénél.

Ebben az időszakban, 10-11 éves kora körül kezd el ismerkedni a keleti filozófiával, amikor is család egy barátja meglátogatja őket és elhívja Karátson a Petőfi utcában megnyílt antikváriumba és megígéri, hogy kap egy könyvet, ha vele megy. A gyermek Karátson Gábor ekkor Lao-ce Tao te king-jét választja.

1946-1947.

12 éves, amikor Brunnen-ben (Svájc) akvarelleket fest a Vierwaldstätti tó partján és kiállításokat látogat, melyeken megismerkedik Leonardo da Vinci, Albrecht Dürer és Konrad Witz munkáival.

Ebben az évben apai nagyanyja megvásárolja a Gellért hegy déli lejtőjén, a Bakator utca 16 szám alatt álló villa felső szintjét. Itt tölti Karátson Gábor és testvére László gyermek-és fiatalkorát.

1949.

„Kezdődött az egész 14 éves koromban azzal, hogy nem vagyok.” Ulrik úr keleti utazása avagy A zsidó menyasszony, 1 kötet. 402.

Első Faust élmények. „A régi kínaiakat már tíz éves koromban felfedeztem, Goethehez később érkeztem el; igaz, még csak tizennégy éves lehettem, amikor elolvastam a Faust második részét, talán csak önfejlésből, mert a nagymamám olvashatatatlannak minősítette.”

- **forrás:** Faust illusztrációk. Karátson Gábor válaszlevele Szócs Gézának.(részlet) In: A Dunnál. 2. évfolyam (2003) 73-74.
[https://adt.arcanum.com/hu/view/ADunanal_2003_06-07/?query=TEXT%3D\(sz%C5%91cs%20g%C3%A9za%20kar%C3%A1tson\)&pg=74&layout=s](https://adt.arcanum.com/hu/view/ADunanal_2003_06-07/?query=TEXT%3D(sz%C5%91cs%20g%C3%A9za%20kar%C3%A1tson)&pg=74&layout=s)

1950.

1950-1954. gimnáziumi évek Svájcból való hazatérése után édesapja beírta a Lónyay utcai Református Gimnáziumba

-

1954.

Felvételt nyert az Eötvös Loránd Tudományegyetem magyar-német szakára, később a jogi karra irányítják.

1956.

1956 júliusában utazást tesz Székelyföldön és Gyimesben. Ekkor jár először Setéptakán (Gyimesközéplek), ahová azután 50 évig visszajárt.

1956. a magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetségében és az ELTE forradalmi bizottságában tevékenykedik

„1956. október 23-án jelen volt a Sztálin-szobor ledöntésénél. November 1-jén az ELTE forradalmi bizottsági tagjává választották, csatlakozott a nemzetőrséghez. Részt vett a MEFESZ egyetemi szervezetének megalakításában. Bárány János meghívására felvette a kapcsolatot a csepeli fiatalok szervezetével, a Magyar Forradalmi Ifjúsági Szövetséggel, január végéig kijárt a csepeli gyárba. Illegális kiadványokat terjesztett. 1956-1957 fordulóján Dornbach Alajossal együtt részt vett egy külföldet tájékoztató fényképgyűjtemény összeállításában, amely Göncz Árpád közreműködésével jutott el az indiai követségre.”

- **forrás:** http://server2001.rev.hu/oha/oha_display.asp?id=280&idx=10&lang=h

---

1957.

1957. az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának III. éves hallgatója, amikor valamennyi egyetemről és főiskoláról kizárják

forrás: Kizárások. In: Művelődésügyi Közlöny, 1. évf. (1957), 12. szám, 226.

[https://adt.arcanum.com/hu/view/MuvelodesugyiKozlony_1957/?query=SZO%3D\(kar%C3%A1lton%20g%C3%A1lbor\)&pg=259&layout=s](https://adt.arcanum.com/hu/view/MuvelodesugyiKozlony_1957/?query=SZO%3D(kar%C3%A1lton%20g%C3%A1lbor)&pg=259&layout=s)

1957 márciusában őrizetbe veszik, majd letartóztatják. Vácott és Márianosztrán tölti le a büntetését.

„A börtönben, tulajdonképp önvédelemből, a modern fizika hatása alatt, valamiféle determinisztikus-mechanisztikus-matematikai világképet tettem a magamévá, amelyben az „életvilág” (adott esetben a börtön) mint merő illúzió jelenhetett meg. A politikai rendszer és az intézmények valósága persze folyton és fájdalmasan cáfolták ezt a fordított májátant; az ebből adódó (kézzelfogható) tragikum volt az én alkotói hozzájárulásom az amúgy nyilvánvalóan iskolás (bár általam mélyen átélt) modern világfelfogáshoz.”

1958.

1958 október Kiszabadul a börtönből, ezután kezd el festeni, mivel úgy érzi, „magyarul csak hazudni lehet”. Szabadulása után néhány évig fizikai munkás, a Nemzeti Színház statisztája. Tanulmányozni kezdi Goethe Színtanának egy Rudolf Steiner kommentárjaival ellátott kiadványát.

1959.

Tobozos önarckép → főleg portrékat, tájképeket fest „tanulmányjellegű” munkák (szürnaturalista stílus)

1960.

Alíz néni

1960-as években megismerkedik Bálint Endrével (1914–1986), akinek a révén eljut Vajda Lajos (1908–1944) művészetéhez, ami nagy hatással lesz festészetre.

1961.

1961-1971 között rajzokat készít a *Család és Iskola* című folyóiratnak. (1969-től *Gyermekünk* címen fut tovább.)

1963.

1963. összeházasodik Granasztói Szilviával (1943), aki mai napig iparművészként és művészetpedagógusként tevékenykedik.

1964.

Megszületik első gyermekük Karátson Dávid, aki jelenleg vulkanológus, egyetemi tanár. Corvina Kiadó munkatársaként dolgozik félállásban korrektorként. Ebben az évben új korszak festészetében (1964-1968)→ absztrakt képeket fest Elkezdi írni naplószerűen a művészettel kapcsolatos megfigyeléseit, a felmerülő kérdéseket → később ezek a feljegyzések adják a *Miért fest az ember?* anyagát.

1966.

Megszületik második gyermekük Karátson János, aki jelenleg matematikus, egyetemi tanár.

1968.

A 12 éves Jézus a Templomban, a Doktorok között. Első nyilvános kiállítása a Fényes Adolf Teremben.

1970.

Miért fest az ember? Bp., 1970, Corvina. 42, [6]. (Műhelytitkok – Festészet 1.) [2. kiad. 1974.; 3. kiad. 1980.]

1971.

A festés mestersége. Bp., 1971, Corvina. 48. (Műhelytitkok – Festészet 2.) [2. kiad. 1975.]

1973.

Így élt Leonardo da Vinci. (Bev. Makkai László.) Bp., 1973, Móra. 213. (Így élt...) [2. kiad. 1978.]

1974.

A Corvina Kiadónál tevékenykedik, mint korrektor és idegen nyelvi szerkesztő.
GRANASZTÓI PÁL: *Alakok, álmok.* (Illusztrálta: Karátson Gábor.) Bp., 1974, Szépirodalmi. 243.

1975.

Hármaskép. Leonardo, Grünewald, Vajda Lajos. Bp., 1975. Magvető. 183. 1975-1996.
Újságban megjelent fotókat fest újra.

1976.

Az Európa Kiadó megbízza Goethe Három mese című könyvének illusztrálásával. Részben ez a munka inspirálja a Faust akvarellek elkészítését is. Elkezdi festeni a Faust akvarelleket.

1978.

Johannes ITTEN: *A színek művészete. A szubjektív élmény és objektív megismerés mint a művészethez vezető utak.* Bp., 1978, Corvina. 95. [Új lenyomat: 1997, 2000, 2005, 2006, 2016 (Göncöl)]

1980.

Paul KLEE: *Pedagógiai vázlatkönyv.* Bp., 1980, Corvina. 61. Johann Wolfgang von GOETHE: *Faust.* (Ford.: Jékely Zoltán, jegyz.: Bódi László, szerk.: Lator László, ill.: Karátson Gábor, 1–2.) Bp., Európa, 1980. 639.

1981.

1981. december 13. Wojciech Jaruzelski tábornok bejelenti, hogy a hadsereg átveszi Lengyelország vezetését. A Jaruzelski-puccs hatására K.G. elkezd kínaiul tanulni.

1982.

A gyermek Aldorfer. Bp., 1982, Magvető. 261.

1984.

Megalakul a Duna-kör.

1985.

Csatlakozik a Duna-körhöz.

1986.

1986. Február 8. A Duna-kör első jelentős tüntetése.

1988.

Duna Kör, tüntetések: 1988. április 24: Visegrád–Esztergom, 1988. szeptember 12: Kossuth tér

---

1989.

1989. április 11. *Mit tanulhatunk a keleti bölcseslettől?* K.G. előadása a Fidesz Akadémián, az ELTE jogi karának előadótermében.

1990.

Az Ulrik úr keleti utazása avagy a Zsidó mennyasszony kézirat formájában a kiadás lehetőségét várja. 1990. nyara Eltörök jobb keze. megtanul bal kézzel is írni. Egyensúlyi helyzet. LAO CE: *Tao te king*. Bp., 1990, Cserépfalvi. [4], 81, XLIII.

[A szerző neve és a cím pinjin átírással: Laozi: *Dao de jing*; 2. átdolg kiad. 1997 (eltérő terjedelem); 3. átdolg. kiad. 2002 (Q. E. D. Kiadó, eltérő terjedelem) Kommentár és utószó is, ennek címe: *Huang Kung-Wang és az elmaradt leonardói fordulat.*]

1991.

Elkezd tanítani a Miskolci Bölcsész Egyesületben, előadásait a Tao-ról tartja ökológiai szemlélettel. Bekerül a Budapesti Magisztrátus tagjai közé (Mészöly is tag.)

1992.

Ulrik úr keleti utazása avagy a Zsidó menyasszony. 1-2. Budapest, Európa Alapítvány, 1992.

Elkezd tanítani a Pécsi Jannus Pannonius Egyetemen és az Eötvös Loránd Tudomány Egyetemen, ahol egészen 2003-ig lesz óraadó tanár.

Borisz Jelcin a puccsisták ellen → 1996-ig festi

kiállítás → Óbudai Társaskör

1993.

Világvége után. Bp., 1993, Cserépfalvi. 243. (Kontextus.)

1993. október 29-31. I. Fényszimpózium, Megyei Művelődési Központ, Eger, szervező Csáji Attila. K.G. előadást tart október 29-én *A fény megsebzése* címmel.

1994.

Magyar Festők Társasága???

1995.

1995. augusztus 20. Megkapja a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjét és Nagy Imre-émlékplakettet.

1995-2002. Magyar Festők Társaságának alapító tagja és elnöke.???

1996.

1996-ban fest utoljára nagyméretű táblaképet.

1997.

Az együgyű Isten. Bp., 1997, Filum. 235, [4]. kiállítás a Budapest Galériában.

1998.

Duna Charta alapítása. Tüntetés a Kossuth téren

1999.

„*A Ji king és a Tao te king* című előadása mellett 1999-től *A kínai bölcsélet európai párhuzamai* címen hirdet kurzusokat az ELTE és a Pécsi Egyetem Szociológiai Intézetében párhuzamosan indított humánökológia, illetve környezetszociológia szakirányok hallgatói számára, valamint pécsi bölcsészeknek.”

2000.

- **2000 márciusa** Védegylet megalapítása Lányi Andrással és Vida Gáborral. Elnök 2008-ig.
  - **2000 nyarán** újra nekilát a *Ji king* lefordításának Setéptaton.
  - **Szinyei Szalon** → kiállítás
-

2002.

megválasztják a Duna Charta elnökének. 2015-ig lesz elnök.

kiállítás Zlatá Korunában (Csehország), melyről hosszabban ír *A csodálatos kenyérszaporítás* című könyvében.

- *Szent Lukács írása szerint való evangélium.* (A szöveg Károli Gáspár Biblia-fordításának ... változata, Karátson Gábor akvarelljeivel). [Szeged], Q.E.D., 2002. CXII. (Karátson Gábor bibliai akvarelljei; 1.)
-

2003.

Munkácsy Mihály-díjjal jutalmazzák festői életművéért.

2004.

2004. december 10. *Zsidók és kicsodák - Közéleti aknaszedés magánéleti kitérőkkel.* K.G. és Lányi András beszélgetése a Nádor teremben a Végegylet *Itt nádor nem terem* című sorozatának keretében.

Egry József Emlékmúzeum → kiállítás

2005.

- Ötvenhatos regény. Bp., 2005, Helikon. 708. [2. kiad. (Kortárs Kiadó) 2016. (eltérő terjedelem)]
  - **2005. március 11.** József Attila-díjjal jutalmazzák írói pályájáért. Díjátadó az Iparművészeti Múzeumban.
    - **forrás:** Népszabadság, 63. évf. (2005), 60. szám, 16.
https://adt.arcanum.com/hu/view/Nepszabadsag_2005_03/?query=kar%C3%A1tson%20g%C3%A1bor%20j%C3%B3zsef%20attila%20d%C3%ADj&pg=295&layout=s
  - Az 1956-os forradalomban való helytállásáért – Nagy Imre-emlékplakettel jutalmazzák.
  - Gyűjteményes kiállítás az Olof Palme-házban.
  - **2005. nyara** Erdélyi utazás Szilviával az unokákkal és Hamiltonnal.
„Amikor 2005 nyarán – Andris és Mózes is ott volt – Hamilton (a válásuk után már) átautózott velünk Setétpatakról Székely-Keresztúrra (útközben, ha már arra járunk, benéztünk őseim falujába, Telekfalvára is, Forró Jenőékhez: Árvátfalva, Boldogfalva, Patakfalva, Telekfalva, ezek ott vannak egy bokorban), ki tudja, milyen viszontlátást nem vártam attól a keresztúri úttól, a paplaktól, a templomtól, valahogy az egésztől, Petőfi Sándor hült helyétől.”
    - **forrás:** A csodálatos kenyérszaporítás. Bp., 2014, Kortárs Kiadó. 16.
-

2006.

- **2006. március 15.** Kossuth-díjjal jutalmazták irodalmi és műfordítói munkásságáért. Díjátadó a Parlament kupolacsarnokában.
  - **2006. október 23.**
„2006. október 23-án, este fél hétkor az Astoriánál, amikor azok a lángok a fejemre hulltak – nem épp a Szentlélek lángjai, mégis, fölülről érkezők –, tudtam már akkor, azzal a lángolással kell majd még egyszer valamit kezdenem. („Vigyázz! Vigyázz!” kiáltották a körülöttem állók, és én vigyáztam.)”
    - **forrás:** A csodálatos kenyérszaporítás. Bp., 2014, Kortárs Kiadó. 32.
-

2007.

- **2007. május 27-28.** Forgatás a Duna TV stábjával.
„A következő év pünkösdjén aztán, a Somlyó-hegyen, fölfelé cipekedve a meredélyeken, hogy azt hittem, ott szakadok meg – élesen tűzött le rám a Nap, lihegtem, szakadt rólam a verejték (a Duna Tévét, ki tudja, miért, nem volt hajlandó útbajteni a szeredai könyvkereskedést, amelynek vendégszobájában az éjszakát töltöttem, nemcsak a kérést nem, magát a kérdést sem értették, miért kellene arra kanyarodniuk), néztem, mindenki könnyen jár, csak én, az öregember hurcolom magammal egész poggyászsómat –, ahogy egy bokor alá lerogytam, éreztem, kezd a történet összeállni.”
  - Csepel Galéria, Művészetek háza, Parti Galéria
  - *Szent János írása szerint való evangélium.* (A szöveg Károli Gáspár Biblia-fordításának ... változata, Karátson Gábor akvarelljeivel). [Bp.], Helikon, 2007. CVI. (Karátson Gábor bibliai akvarelljei; 2.)
-

2008.

- 2008. Kilép a Védegyletből.
-

2009.

- KONTRA György: *Ezerszer ember: gyermek! A gyermek egészséges fejlődése.* (Illusztrálta Karátson Gábor.) Bp., 2009, Gondolat. 198.
-

2011.

- 2011-2015. A Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja.
-

2012.

- egyéni kiállítás a Keresztény Múzeumban.
-

2014.

- 2014. december 5. Elnyeri a Prima-díjat Képzőművészet kategóriában.
  - A csodálatos kenyérszaporítás. Bp., 2014, Kortárs Kiadó. 518.
-

2015.

- 2015. július 23-án hunyt el.
-

2017.

- Létrejön a Karátson Gábor Életmű Alapítvány. Elnöke Granasztói Szilvia, kuratóriumi tagjai Karátson Dávid és Karátson János.
  - **December 12-én** a Deák téri műteremlakásában megnyílt a Karátson Gábor Lakásgyűjtemény, mely bemutatja életművének főbb területeit. A lakásgyűjteményt Balog Zoltán miniszter, Schmidt Mária, az '56-os emlékbizottság társelnöke, és Szentgyörgyvölgyi Péter, Budapest V. kerület (Belváros-Lipótváros) polgármestere nyitotta meg.
  - *Szent Máté írása szerint való evangélium.* (A szöveg Károli Gáspár Biblia-fordításának ... változata Karátson Gábor akvarelljeivel). [Bp.], Q. E. D., 2017., CXI, [1]. (Karátson Gábor bibliai akvarelljei; 5.).
  - *Szent Márk írása szerint való evangélium.* (A szöveg Károli Gáspár Biblia-fordításának ... változata Karátson Gábor akvarelljeivel). [Bp.], Q. E. D., 2017., LXXXVIII. (Karátson Gábor bibliai akvarelljei; 4.).
-

2018.

- Februártól látogatható a Karátson Gábor Lakásgyűjtemény.
-

2020.

- **Február 15-én** létrejön a Karátson Gábor Archívum és Kutatóműhely
-

ÖSSZEVETETT

- Karátson Gábor író, festőművész életrajza
<https://www.keresztenymuzeum.hu/content/karatsononeletrajz.pdf>
- GESZTESI Tamás–GESZTESI Enikő: Karátson Gábor emlékezete. = Valóság, 2019. 10/72–80.
https://adt.arcanum.com/hu/view/Valosag_2019/?pg=1261&layout=s
- Lányi András: Karátson Gábor. MANK – Kortárs Kiadó, Szentendre – Budapest, 2022. 10.
- A csodálatos kenyérszaporítás. Bp., 2014, Kortárs Kiadó.
- <http://www.dunacharta.hu/cikk.php?ssz=208>
- http://server2001.rev.hu/oha/oha_display.asp?id=280&idx=10&lang=h

BE NEM ILLESZTHETŐ ADATOK

- **1990-es évek közepe** → két szemeszteren át tart előadást a Tao te kingből a Tan Kapuja Buddhista Főiskolán.
  - **forrás:** FARKAS Pál: Karátson Gábor =
<https://www.tkbe.hu/emlekoldal/karatson-gabor-1935-2015>
- **mikor kezd el tanítani a képzőn???**
- Szent Imre Gimnáziumban mikor jár???

[Hollós László: Hazatérés. Karátson Gábor és a változások \(okotaj.hu\)](#)